

ΙΔΡΥΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ

**ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΩΝ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΥΓΚΥΡΙΑΣ
ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ**

ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2018

Χορηγός:

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

8 Μαΐου 2018

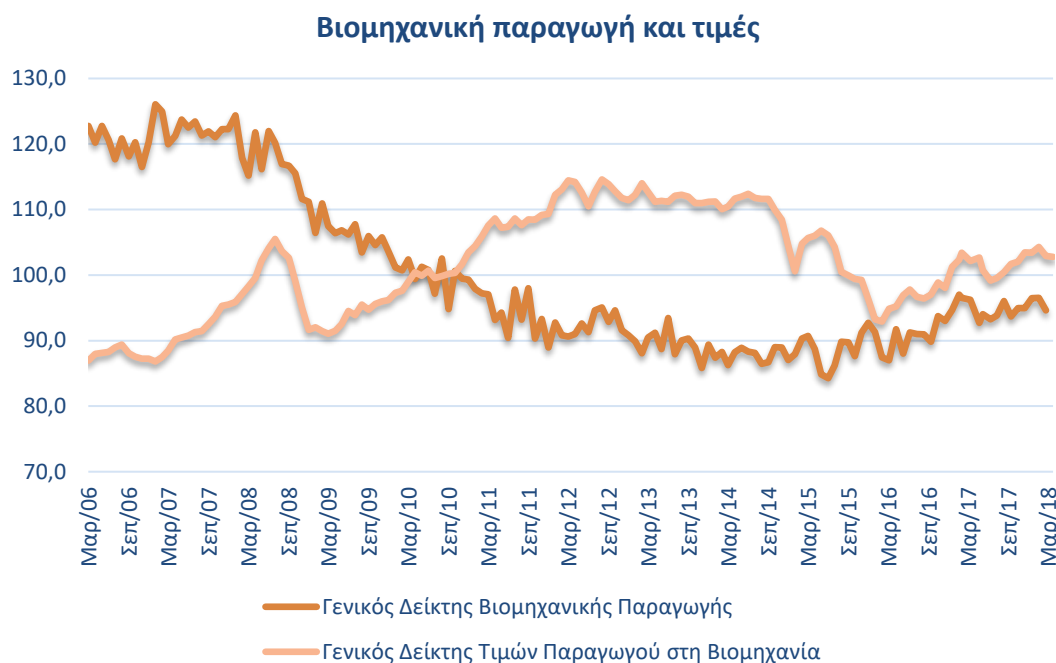
Το ΙΟΒΕ διεξάγει κάθε μήνα από το 1981 Έρευνες Οικονομικής Συγκυρίας στις επιχειρήσεις στους τέσσερις τομείς της οικονομίας και, από τον Μάιο του 2008, και στους καταναλωτές. Οι έρευνες αποτελούν μέρος του κοινού εναρμονισμένου προγράμματος που χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (DG ECFIN) και διεξάγονται αποκλειστικά και μόνο από το ΙΟΒΕ για την Ελλάδα για λογαριασμό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Τα αποτελέσματά τους χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό του δείκτη οικονομικού κλίματος σε Ελλάδα και στις υπόλοιπες ευρωπαϊκές χώρες, ενώ δημοσιεύονται αναλυτικά στις εκδόσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Κάθε μήνα το ΙΟΒΕ δημοσιεύει στη ιστοσελίδα του το πλήρες δελτίο οικονομικής συγκυρίας **Στο παρόν δελτίο, που υποστηρίζεται από την Ελληνική Παραγωγή - Συμβούλιο Βιομηχανιών για την Ανάπτυξη - παρουσιάζονται αναλυτικότερα τα αποτελέσματα για τον τομέα της Βιομηχανίας.** Όλα τα δελτία συγκυρίας μπορείτε να τα βρείτε εδώ http://iobe.gr/ec_situation.asp?PD=2017

Μικρή βελτίωση στις επιχειρηματικές προσδοκίες στη Βιομηχανία τον Απρίλιο, παρά την επιδείνωση στις προβλέψεις για την παραγωγή

Τον Απρίλιο σημειώνεται οριακή βελτίωση των επιχειρηματικών προσδοκιών στη Βιομηχανία. Η εξέλιξη αυτή ευθυγραμμίζεται με την ανάκαμψη του οικονομικού κλίματος στην ελληνική οικονομία, καθώς καταγράφεται άνοδος των επιμέρους δεικτών σχεδόν σε όλους τους επιχειρηματικούς τομείς της οικονομίας, αλλά και στην καταναλωτική εμπιστοσύνη. Η τάση που πλέον διαμορφώνεται κατά τους τελευταίους πολλούς μήνες είναι συνεπής με το ρυθμό ανάπτυξης που διαγράφεται στην οικονομία, η οποία ανακάμπτει σταδιακά ακολουθώντας και την ισχυρή ανάπτυξη στο διεθνές περιβάλλον. Πάντως γενικά **καθώς πυκνώνει η συζήτηση για τις συνθήκες της οικονομίας στη μεταμνημονιακή εποχή, φαίνεται η διαφαινόμενη ολοκλήρωση του τρίτου προγράμματος να αμβλύνει την απαισιοδοξία. Είναι σίγουρα ένα γεγονός που διαφοροποιεί σημαντικά το πολιτικοοικονομικό περιβάλλον τους επόμενους μήνες μετά από 8 χρόνια προγραμμάτων στήριξης.** Η εξέλιξη όμως των προσδοκιών στη βιομηχανία, αλλά και τους υπόλοιπους τομείς της οικονομίας στους επόμενους μήνες θα εξαρτηθεί κατά κρίσιμο τρόπο από τους όρους χρηματοδότησης και τη νέα σχέση συνεργασίας με τους εταίρους και δανειστές, εκτός πλέον του προγράμματος. Πάντως σε κάποιο βαθμό, η βελτίωση του Απριλίου θα πρέπει επίσης να αποδοθεί και σε εποχικούς παράγοντες και την εκκίνηση της τουριστικής περιόδου που πάντα τροφοδοτεί την ευρύτερη οικονομική δραστηριότητα, αλλά και την απασχόληση.

Πάντως με βάση τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ για τον τομέα της βιομηχανίας, προκύπτει μείωση της παραγωγής τον δεύτερο μήνα του τρέχοντος έτους σε σχέση με τις αρχές του έτους και ταυτόχρονη μείωση του επιπέδου των τιμών παραγωγού. Τα στοιχεία για τον κύκλο εργασιών των επιχειρήσεων έχουν την ίδια πτωτική τάση τον Φεβρουάριο, ενώ τον Μάρτιο, οι τιμές παραγωγού παραμένουν στα ίδια επίπεδα.

Διάγραμμα 1. Δείκτης Βιομηχανικής Παραγωγής και Δείκτης Τιμών Παραγωγού

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

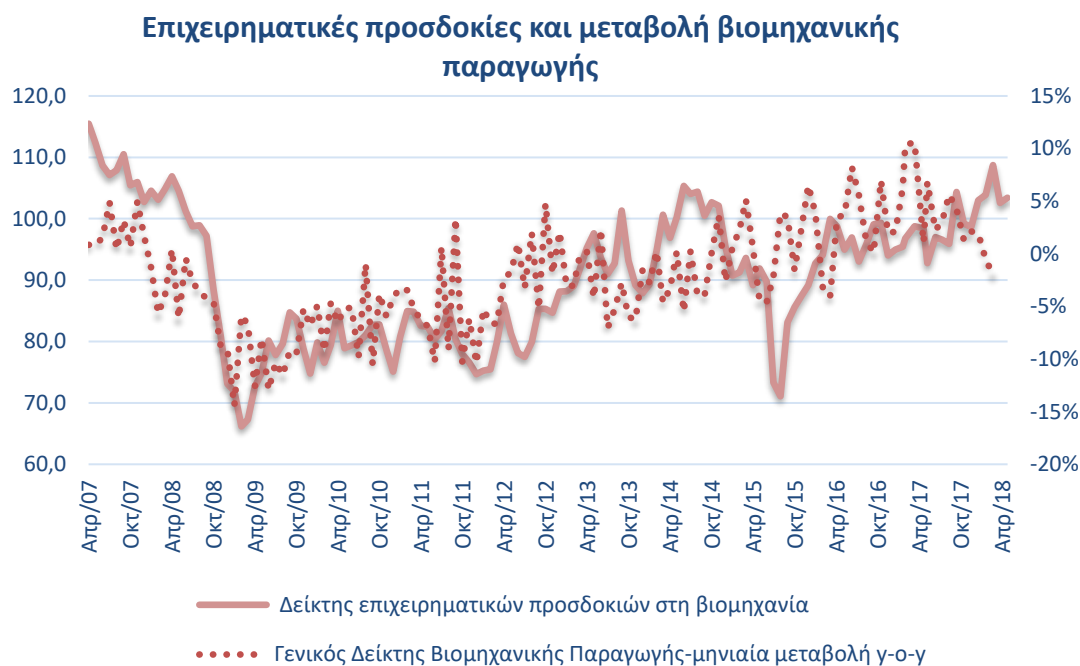
Σταθερότητα στα επίπεδα παραγγελιών και ζήτησης, σημαντική ανάκαμψη στις προβλέψεις για την απασχόληση

Ο δείκτης προσδοκιών στη βιομηχανία προπορεύεται των μηνιαίων μεταβολών ανά έτος του δείκτη βιομηχανικής παραγωγής. Όπως φαίνεται και στο Διάγραμμα 2, οι δύο δείκτες είναι πολύ κοντά, με τον δείκτη προσδοκιών να αποτυπώνει συνήθως με προβάδισμα ενός ή δύο μηνών την εξέλιξη στην πραγματική μεταβολή της βιομηχανικής παραγωγής. Ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στη Βιομηχανία διαμορφώνεται τον Απρίλιο οριακά υψηλότερα έναντι του προηγούμενου μήνα, στις 103,4 (από 102,6) μονάδες, υψηλότερα πάντως έναντι του αντίστοιχου περυσινού του επιπέδου (98,4 μον.).

Από τις βασικές μεταβλητές του δείκτη, το ισοζύγιο των εκτιμήσεων για τις παραγγελίες και τη ζήτηση παραμένει αμετάβλητο, ενώ ο δείκτης που αντιπροσωπεύει τις εκτιμήσεις για τα αποθέματα αποκλιμακώνεται. Υπό την έννοια αυτή, το επίπεδο των αποθεμάτων των επιχειρήσεων του τομέα βρίσκεται σε χαμηλότερα για την εποχή επίπεδα τον Απρίλιο σε σχέση με τον προηγούμενο μήνα. Ως προς τις προβλέψεις για την παραγωγή τους προσεχείς μήνες, αυτές χάνουν έδαφος, αλλά ήπια, αντισταθμίζοντας έτσι το θετικό πρόσημο των μειούμενων αποθεμάτων.¹

¹ Ο Δείκτης Επιχειρηματικών προσδοκιών στη Βιομηχανία προκύπτει από το συνθετικό αποτέλεσμα τριών επιμέρους μεταβλητών που περιλαμβάνονται στην έρευνα: α) τις εκτιμήσεις για το **επίπεδο παραγγελιών και τρέχουσας ζήτησης**, β) τις **προβλέψεις για την εξέλιξη της παραγωγής τους προσεχείς μήνες** και γ) τις **εκτιμήσεις για τα αποθέματα έτοιμων προϊόντων**. Η έρευνα όμως περιλαμβάνει και άλλες μεταβλητές που παρουσιάζουν εξαιρετικό ενδιαφέρον.

Διάγραμμα 2. Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών και μεταβολή βιομηχανικής παραγωγής

Πηγή: IOBE, ΕΛΣΤΑΤ

Πίνακας 1: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στη Βιομηχανία

Τομέας		Ακραίες τιμές			Μέσος όρος						
		Min	Max	2001-2017	2013	2014	2015	2016	2017		
Βιομηχανία (2000-2010=100)		66,2 (Φ. 2009)	117,6 (Μάρ. 2000)	95,1	92,6	99,7	86,3	96,1	98,1		
2017											
Ι	Φ	Μ	Α	Μ	Ι	Ι	Α	Σ	Ο	Ν	Δ
95,4	96,8	98,8	98,4	92,8	97,0	96,6	95,9	104,4	99,2	98,7	103,0
2018											
Ι	Φ	Μ	Α	Μ	Ι	Ι	Α	Σ	Ο	Ν	Δ
103,9	108,7	102,6	103,4								

Σημείωση: Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών υπολογίζεται με βάση τις προβλέψεις παραγωγής, τις εκτιμήσεις για το ύψος των αποθεμάτων και τις εκτιμήσεις για τις παραγγελίες και τη ζήτηση.

Πηγή: IOBE

Οι **προβλέψεις για την εξέλιξη της παραγωγής τους προσεχείς 3-4 μήνες**, διατηρούνται ευοίωνες παρά τη μικρή αποκλιμάκωση. Συγκεκριμένα, το σχετικό ισοζύγιο διαμορφώνεται στις +22 (από +26) μονάδες, με το 32% των επιχειρήσεων να προβλέπει άνοδο της παραγωγής του το επόμενο τρίμηνο και ένα 10% (από 5%) μείωσή της.

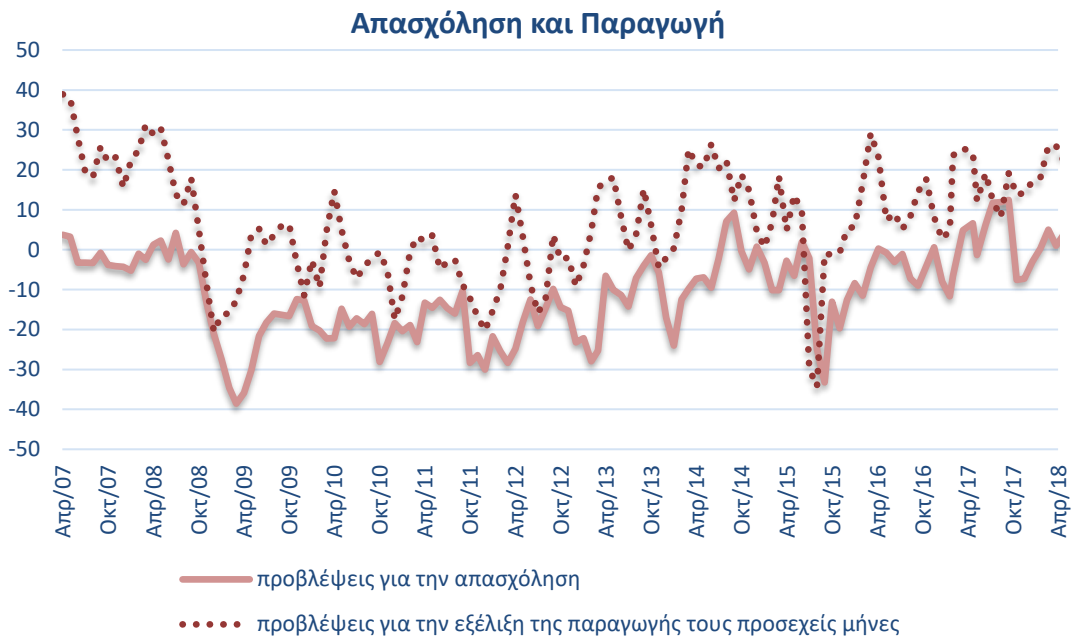
Οι θετικές αυτές τάσεις οδηγούν σε αισιόδοξη εκτίμηση και για την πορεία της απασχόλησης του τομέα, αφού ο ήδη θετικός δείκτης των +4 μονάδων στις **προβλέψεις για την απασχόληση** κερδίζει 11 μονάδες, με το ποσοστό των επιχειρήσεων που προβλέπει άνοδο απασχόλησης στο προσεχές τρίμηνο να κινείται στο 22% (από 8%), έναντι ενός 8% (από 5%) που αναμένει μείωσή της. Γενικά πάντως τους τελευταίους μήνες η απασχόληση στη Βιομηχανία παραμένει περίπου σταθερή, παρόλο που η παραγωγή εμφανίζεται ενισχυμένη.

Διάγραμμα 3: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στη Βιομηχανία (2000-2010=100)

Πηγή: IOBE, DG Ecfm. Ο δείκτης για την Ευρωζώνη είναι υπό μορφή ισοζυγίου και αντλείται από την DG Ecfm

Διάγραμμα 4. Προβλέψεις για την παραγωγή και την απασχόληση στους προσεχείς μήνες (ισοζύγιο θετικών – αρνητικών απαντήσεων)

Πηγή: IOBE

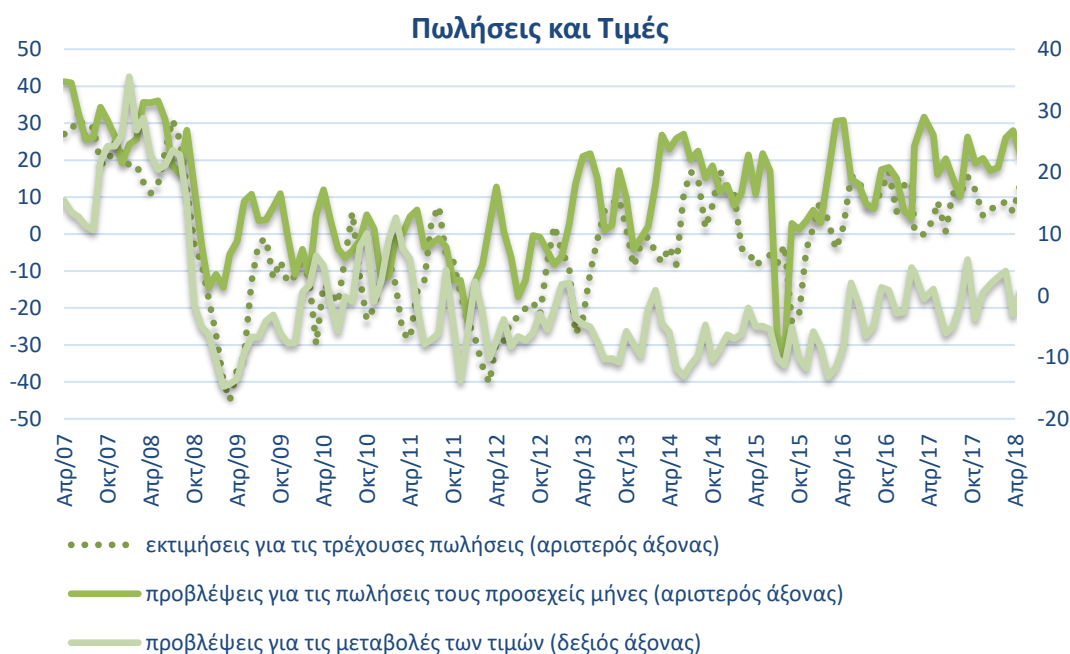
Αντίθετα από την παραγωγή, οι **θετικές προβλέψεις για τις πωλήσεις τους προσεχείς μήνες** επιδεινώνονται τον Απρίλιο (+21 από +28 μον. το ισοζύγιο), με το 1/3 των επιχειρήσεων να αναμένει εκ νέου άνοδο το προσεχές χρονικό διάστημα και ένα 12% (από 6%) μείωσή τους. Ο δείκτης **εκτιμήσεων για τις τρέχουσες πωλήσεις** από την άλλη πλευρά κερδίζει έδαφος και διαμορφώνεται στις +14 (από +6) μονάδες.

Στους δείκτες *εξαγωγικής δραστηριότητας* καταγράφονται τον Απρίλιο κυρίως θετικές τάσεις: οι **εκτιμήσεις για τις εξαγωγές κατά το τελευταίο τρίμηνο** βελτιώνονται (+14 από +9 μον. ο δείκτης), όπως και οι **προβλέψεις για εξαγωγές τους προσεχείς μήνες** (+20 από +10 μον. ο δείκτης), με το ισοζύγιο στις **εκτιμήσεις για τις παραγγελίες και τη ζήτηση εξωτερικού** να παραμένει στο ίδιο επίπεδο (στις -14 μον.).

Σε ό,τι αφορά τις **προβλέψεις για τις μεταβολές των τιμών**, αυτές υποδηλώνουν οριακή άνοδο τον Απρίλιο, με το σχετικό δείκτη να κινείται στη +1 (από -3) μονάδα και το 87% (από 84%) των επιχειρήσεων να μην αναμένει ιδιαίτερες μεταβολές τους το επόμενο τρίμηνο.

Σε επίπεδο **παραγγελιών και τρέχουσας ζήτησης**, ο αρνητικός δείκτης διαμορφώνεται τον Απρίλιο εκ νέου στις -17 μονάδες, με το 28% (από ¼) των επιχειρήσεων να δηλώνουν χαμηλές για την εποχή παραγγελίες και το 11% (από 8%) να αναφέρει το αντίθετο.

Διάγραμμα 5. Εκτιμήσεις και προβλέψεις για τις πωλήσεις και την πορεία των τιμών (ισοζύγιο θετικών – αρνητικών απαντήσεων)

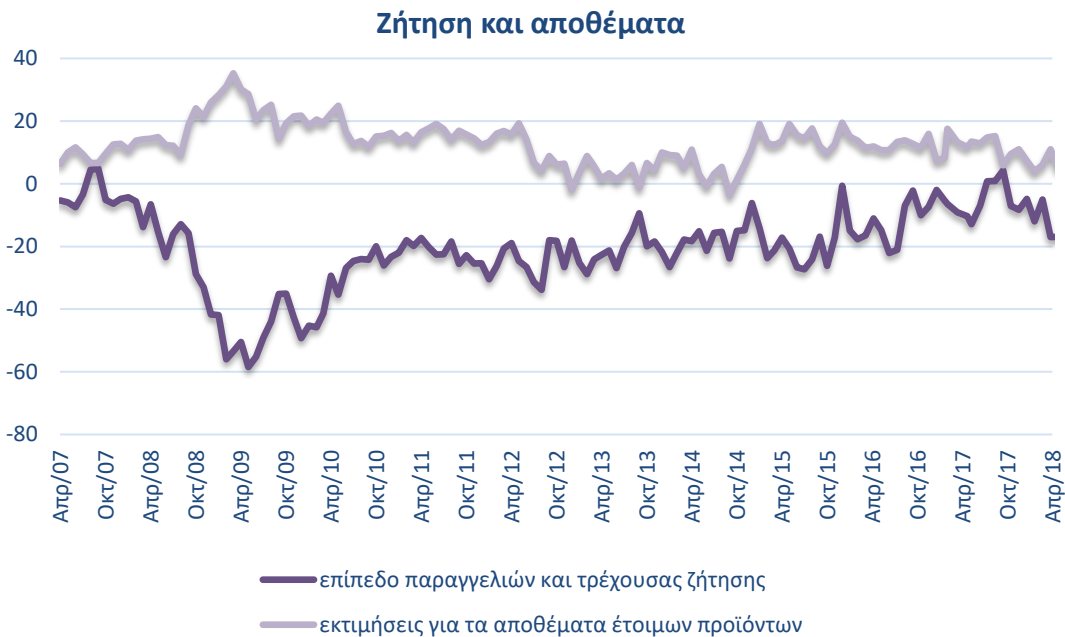

Πηγή: IOBE

Ως προς τα **αποθέματα έτοιμων προϊόντων**, το σχετικό θετικό ισοζύγιο αποκλιμακώνεται στις +5 (από +11) μονάδες, με το 18% των επιχειρήσεων να αναφέρει υψηλά για την εποχή αποθέματα και το 13% να δηλώνει το αντίθετο. Είναι προφανές και από το παρακάτω διάγραμμα, ότι οι δύο αυτές μεταβλητές κινούνται συνήθως αντίθετα, αφού οι αυξημένες παραγγελίες υποδηλώνουν ρευστοποίηση αποθεμάτων και το αντίστροφο.

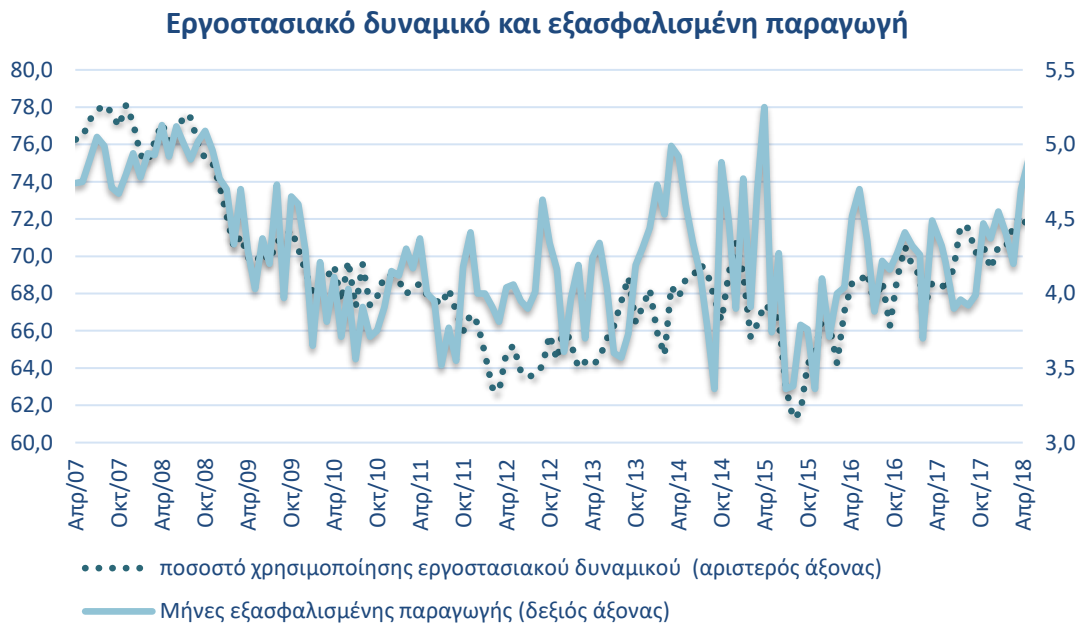
Οι **μήνες εξασφαλισμένης παραγωγής** διαμορφώνονται στους 4,7 (από 4,2), ενώ το **ποσοστό χρησιμοποίησης εργοστασιακού δυναμικού** κινείται τον Μάρτιο στο 72,2% (από 71,6%), που είναι πάντως από τις υψηλότερες επιδόσεις. Γενικά άλλωστε μετά το καλοκαίρι του 2015, η χρησιμοποίηση του εργοστασιακού δυναμικού έχει ενισχυθεί σημαντικά ξεπερνώντας το 70%, καθώς η παραγωγή έχει αυξηθεί.

Διάγραμμα 6. Εκτιμήσεις για το επίπεδο παραγγελιών και τρέχουσας ζήτησης και εκτιμήσεις για τα αποθέματα έτοιμων προϊόντων (ισοζύγιο θετικών – αρνητικών απαντήσεων)

Πηγή: IOBE

Διάγραμμα 7. Ποσοστό χρησιμοποίησης εργοστασιακού δυναμικού και μήνες εξασφαλισμένη παραγωγή

Πηγή: IOBE

Σχετικά με τα ερωτήματα που τίθενται ανά τρίμηνο στην έρευνα, οι **εκτιμήσεις για τις νέες παραγγελίες** επιδεινώνονται τον Απρίλιο σε σύγκριση με τον Ιανουάριο, με το σχετικό ισοζύγιο να διαμορφώνεται στις +3 (από +7) μονάδες. Το 17% των επιχειρήσεων του τομέα αναφέρει πτώση των νέων παραγγελιών του, έναντι ενός 13% (από 9%) που δηλώνει αυξημένες νέες παραγγελίες.

Ως προς τους **λόγους που παρεμποδίζουν την παραγωγική δραστηριότητα των επιχειρήσεων**, το 43% θεωρεί ότι η επιχειρηματική λειτουργία του διεξάγεται με απρόσκοπτο τρόπο, ενώ από τις υπόλοιπες, ένα 21% δηλώνει ως σημαντικότερο εμπόδιο την ανεπάρκεια ζήτησης και το 17% την κεφαλαιακή ανεπάρκεια.

Στο τριμηνιαίο ερώτημα σχετικά με την **ανταγωνιστική θέση των επιχειρήσεων** στις αγορές στις οποίες δραστηριοποιούνται, οι εκτιμήσεις των ερωτηθέντων βελτιώνονται οριακά έναντι του προηγούμενου τριμήνου ως προς την εγχώρια αγορά (+12 από +10 μον. ο δείκτης), επιδεινώνονται ως προς τις λοιπές αγορές (+4 από +6 μον. το ισοζύγιο) και δεν μεταβάλλονται ως προς την αγορά της ΕΕ (+9 μον. ο δείκτης).

Τέλος, στο τριμηνιαίο ερώτημα σχετικά με τις **προβλέψεις των επιχειρήσεων για τον προορισμό των εξαγωγών τους κατά τους προσεχείς μήνες**, καταγράφεται πτώση στους σχετικούς δείκτες σε σχέση με τη μέτρηση Ιανουαρίου προς όλες τις αγορές οι οποίες εξετάζονται: προς τις λοιπές χώρες (+15 από +22 μον.), τις χώρες της ΕΕ (+22 από +25 μον.) και τις Βαλκανικές χώρες (+4 από +14 μον.).

Σε επίπεδο βασικών τομέων, οι τάσεις των προσδοκιών είναι μικτές στις τρεις κατηγορίες. Αναλυτικά:

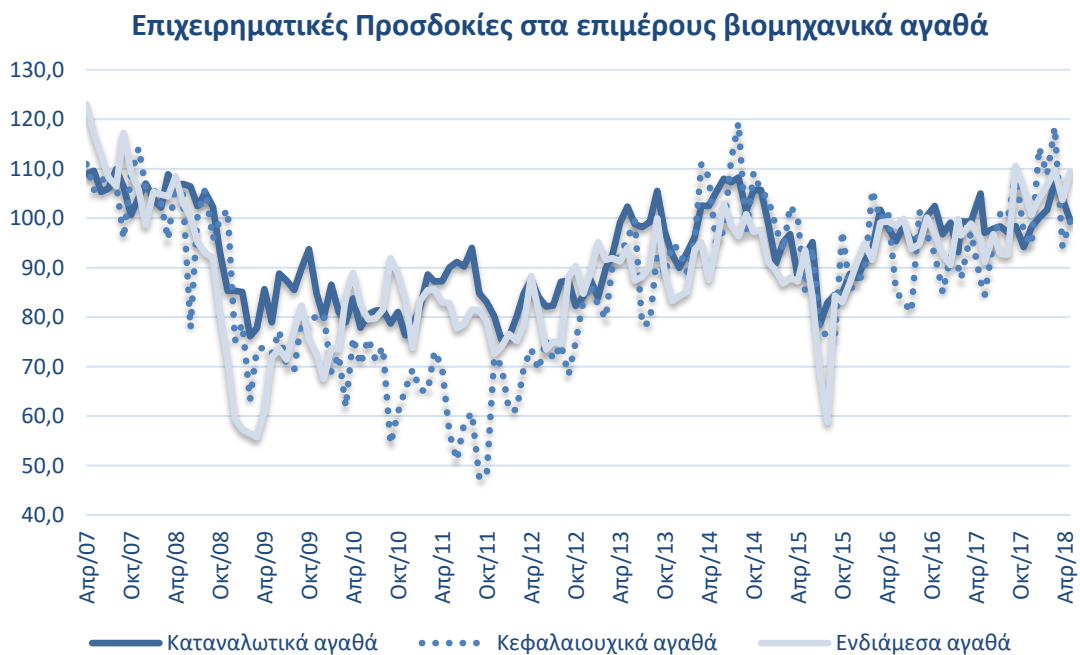
Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών επιδεινώνεται στα **Καταναλωτικά αγαθά**, υποχωρώντας στις 99,4 (από 104) μονάδες, λόγω της μεγάλης πτώσης στο ισοζύγιο παραγγελιών και ζήτησης. Συγκεκριμένα, το ισοζύγιο παραγγελιών και εγχώριας ζήτησης περιορίζεται στις -19 (από -9) μονάδες, ενώ ο δείκτης προβλέψεων για την παραγωγή υποχωρεί στις +14 (από +31) μονάδες, με τον δείκτη εκτιμήσεων των αποθεμάτων να κινείται πτωτικά, στις +2 (από +13) μονάδες. Οι τάσεις στις εξαγωγικές μεταβλητές είναι μικτές, ενώ στις προβλέψεις για την απασχόληση, το ισοζύγιο των +6 μονάδων του προηγούμενου μήνα μειώνεται στις +4 μονάδες. Τέλος, οι προβλέψεις για τις τιμές υποδηλώνουν άνοδο (στις +3 από -4 μον. το ισοζύγιο), με το 87% των επιχειρήσεων να αναμένει εκ νέου σταθερότητα. Σε ό,τι αφορά τα τριμηνιαία ερωτήματα, κάμψη παρουσίασαν οι νέες παραγγελίες (+3 από +8 μον. το ισοζύγιο), με το ποσοστό εκείνων που αναφέρουν απρόσκοπτη δραστηριότητα να κινείται στο 46% (από 49%) των ερωτηθέντων. Ως προς τις προβλέψεις για τις εξαγωγές, η τάση είναι καθοδική προς την ΕΕ και τις λοιπές χώρες και ανοδική προς τις Βαλκανικές χώρες, ενώ τέλος, στο πεδίο της ανταγωνιστικότητας, καταγράφεται θετική μεταβολή προς την εγχώρια και την ευρωπαϊκή αγορά και αρνητική προς τον υπόλοιπο κόσμο.

Στα **Κεφαλαιουχικά αγαθά**, ο δείκτης κινείται ανοδικά στις 99,5 (από 94,3) μονάδες, με το ισοζύγιο παραγγελιών και ζήτησης και τις εκτιμήσεις για τα αποθέματα να βελτιώνονται. Το ισοζύγιο των προβλέψεων για την παραγωγή αυξάνεται στις +18 (από +11) μονάδες, ενώ ο δείκτης των εκτιμήσεων για τις παραγγελίες και τη ζήτηση αμβλύνεται στις -21 (από -30) μονάδες. Η τάση στο ισοζύγιο εκτιμήσεων για τα αποθέματα είναι θετική (στις +18 από +16 μον. ο δείκτης), ενώ στους δείκτες για τις εξαγωγικές προοπτικές, αρνητική. Στις προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξη της απασχόλησης, η καταγραφόμενη μεταβολή είναι έντονα θετική, ενώ ως προς τις τιμές, ο δείκτης των -3 μονάδων κερδίζει 5 μονάδες, με τη συντριπτική πλειονότητα των ερωτηθέντων να αναμένει σταθερότητα. Στα ερωτήματα τριμήνου, ο δείκτης στις νέες παραγγελίες μειώνεται στις -5 (από -2) μονάδες, με το ποσοστό των επιχειρήσεων που αναφέρει απρόσκοπτη δραστηριότητα να περιορίζεται στο 23% (από 37%). Ως προς τις προβλέψεις για τις εξαγωγές, η τάση

είναι πτωτική προς όλες τις αγορές, ενώ σε σχέση με την ανταγωνιστική θέση των επιχειρήσεων, και αυτή φαίνεται να αποδυναμώνεται προς όλες τις αγορές.

Τέλος στα **Ενδιάμεσα αγαθά**, ο σχετικός δείκτης αυξάνεται στις 109,5 (από 103,7) μονάδες, αφού τόσο το ισοζύγιο παραγγελιών και ζήτησης, όσο και οι εκτιμήσεις για τα αποθέματα και το ισοζύγιο των προβλέψεων για την παραγωγή βελτιώνονται. Το ισοζύγιο των προβλέψεων για τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξη της παραγωγής αυξάνεται στις +33 (από +25) μονάδες, ενώ ο δείκτης των +8 μονάδων των εκτιμήσεων για το ύψος των αποθεμάτων περιορίζεται κατά 3 μονάδες. Το αρνητικό ισοζύγιο των -22 μονάδων στις εκτιμήσεις για τις τρέχουσες παραγγελίες και τη ζήτηση κερδίζει 6 μονάδες, ενώ οι τάσεις στους εξαγωγικούς δείκτες είναι ανοδικές. Στις προβλέψεις για την απασχόληση, ο σχετικός δείκτης διαμορφώνεται στις +10 (από +2) μονάδες, με το ισοζύγιο στις προσδοκίες για τις τιμές να κινείται οριακώς ανοδικά, στις -2 μονάδες και τη μεγάλη πλειονότητα των επιχειρήσεων να προβλέπει σταθερότητα τιμών (84%). Τέλος, μειώνεται τον Απρίλιο σε σχέση με τον Ιανουάριο (+6 από +9 μον.), το ισοζύγιο στις νέες παραγγελίες, με το ποσοστό των επιχειρήσεων που αναφέρει απρόσκοπτη δραστηριότητα να ανέρχεται στο 46% (από 38%). Σχετικά με τις προβλέψεις για τις εξαγωγές, οι τάσεις είναι ανοδικές προς όλους τους προορισμούς, εκτός των Βαλκανικών χωρών, ενώ ως προς την ανταγωνιστική θέση των επιχειρήσεων καταγράφεται επιδείνωση αυτής προς την εγχώρια αγορά και την ΕΕ.

Διάγραμμα 8. Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στα Καταναλωτικά, Κεφαλαιουχικά και Ενδιάμεσα αγαθά (2000-2010=100)

Πηγή: IOBE